

Avaleht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Hüvitamine>**Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt**

Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt

Leedu

Kuidas nõuda kohtumenetluse (kriminaalmenetluse) käigus kuriteo toimepanijalt kahju sisse või nõuda temalt muud moodi hüvitamist/heaostamist ning kellele tuleks selline nõue adresseerida?

Kuriteoga tekitatud kahju hüvitamist saate nõuda, esitades kriminaalmenetluse raames tsiviilhagi. Tsiviilhagi võib esitada kohtueelse menetluse käigus eeluurimisametnikule või prokurörile ning kohtumenetluse ajal kohtule. Kui tsiviilhagi ei esitatud või kui seda kriminaalmenetluses läbi ei vaadatud, võite esitada tsiviilnõude tsiviilkohtumenetluse korras.

Millises kriminaalmenetluse etapis peaksin ma oma nõude esitama?

Tsiviilhagi võib esitada kriminaalmenetluse käigus igal ajal kuni kohus alustab tõendite läbivaatamist.

Mida võin ma oma nõudes taotleda ja kuidas nõue vormistada (kas tuleb märkida kogusumma ja/või täpsustada konkreetne kahju, saamata jäänud tulud ja intressid)?

Tsiviilhagi esitades võite nõuda kahtlustatava või süüdistatava poolt toime pandud kuriteo tagajärjel tekkinud varalise või mittevaralise kahju hüvitamist.

Tsiviilhagis tuleb märkida nõutava hüvitise täpne summa ning tõendavad asjaolud.

Kas selliste nõuete esitamiseks on olemas erivormid?

Tsiviilhagi jaoks erivormi pole. Järgida tuleb kohtule esitatavatele menetlusedokumentidele kohaldatavaid üldnõudeid.

Millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Esitada tuleb kirjalikud, esemelised või muud tõendid, mis kinnitavad tekkinud kahju suurust.

Kas mul tuleb nõude esitamise korral tasuda kohtu- või muud kulud?

Kohtule tsiviilhagi esitamine kuriteo tagajärjel tekkinud varalise ja mittevaralise kahju hüvitamiseks on riigilõivuvaba.

Kas mul on võimalik saada enne kohtumenetlust ja/või selle ajal õigusabi? Kas mul on võimalik saada õigusabi ka juhul, kui ma ei ela riigis, kus kohtumenetlus toimub?

Jah, Leedu Vabariigi kodanikul ja muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikul ning igal füüsilisel isikul, kes elab seaduslikult Leedu Vabariigis või muus Euroopa Liidu liikmesriigis, on õigus teiselele õigusabile asjades, mis on seotud kuriteo tagajärjel tekkinud kahju hüvitamisega. Riigi õigusabi andmise üle otsustab riigi õigusabi talitus (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

Millisel juhul võib kriminaalkohus minu nõude kuriteo toimepanija vastu tagasi lükata või selle üle otsustamisest keelduda?

Tsiviilhagi jäetakse rahuldamata, kui puuduvad tõendid süüdistatava osalemise kohta kuriteos.

Tsiviilhagi jäetakse läbi vaatamata, kui süüdistatav mõistetakse õigeks, sest kuriteo- või väärteokoosseisule vastavat tegu pole toime pandud, või kui tsiviilhageja või tema esindaja ei osale kohtuistungil. Sellisel juhul on tsiviilhagejal õigus esitada nõue tsiviilkohtumenetluses.

Erandjuhtudel, kui hüvitise summat ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, sest on vaja täiendavaid tõendeid, võib kohus tunnustada tsiviilhageja õigust tema nõude rahuldamisele süüdimõistva kohtuotsuse tegemisel ning algatada nõude summa arutamiseks tsiviilkohtumenetlus.

Kas ma saan sellise otsuse edasi kaevata või kas mul on muid võimalusi nõuda kahju hüvitamist/heaostamist?

Jah, Te saate sellise kohtuotsuse edasi kaevata apellatsioonikohtusse kriminaalkohtumenetluse seadustikus (*baudžiamojo proceso kodeksas*) sätestatud korras.

Juhul kui kohus mõistab mulle välja kahjuhüvitise, siis kuidas saan ma tagada, et kohtuotsus põõratakse kuriteo toimepanija vastu täitmisele, ja millist abi võin ma selle tagamiseks saada?

Kui kohtuotsus, millega mõistetakse välja kahjuhüvitise, muutub lõplikuks, on Teil õigus saada täitedokument, mille Te võite esitada kohtutäiturile, kes nõuab asjaomase summa sisse. Kui kõik tingimused on täidetud, võidakse Teile anda riigi tagatud teisest õigusabi ka täitemenetluse ajal.

Viimati uuendatud: 15/03/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.